

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Pályázati eljárás száma: VKK/3/2008
Program neve: Verseny és szabályozás 2008
A támogatási szerződés száma: AL/0381/2008/001

Kedvezményezett neve: MTA Közgazdaságtudományi Intézet
 1112 Budapest, Budaörsi út 45.
Szakmai felelős neve: Valentiny Pál
A Program befejezésének határideje: 2008. november 30.

A beszámoló csak részeredményre vonatkozik:¹

- 1. Ismertesse a Program megvalósításának menetét, írja le a végrehajtás egyes lépéseit és csatolja a végrehajtás során keletkezett fontosabb dokumentumokat! Sorolja fel a Program megvalósításában közreműködőket (a Kedvezményezett részéről vagy megbízása alapján)!**

Az MTA Közgazdaságtudományi Intézete a verseny- és ágazati szabályozás kérdéskörével foglalkozó kiadvány újabb kötetének elkészítéséhez szükséges támogatásra pályázott. A kiadvány (címe: Verseny és Szabályozás 2008) célja az új tudományos eredmények és a szakpolitikák egymásra találásának elősegítése, a verseny- és egyes ágazati szabályozási politikák gazdasági elemzésekkel való alátámasztása. A szerkesztőbizottság 2008-ban ebben az összetételben működött: Valentiny Pál a szerkesztőbizottság vezetője, Kiss Ferenc főszerkesztő (Pannon Egyetem), Nagy Csongor István szerkesztő (Szegedi Tudományegyetem). A támogatási szerződés 2008. november 30.-ára előírt teljesítése koncentrált munkavégzést igényelt, mind a szerkesztőbizottság, mind a tanulmányok készítői illetve a szerkesztést, kivitelezést végző munkatársak részéről.

November elején kezdődött meg a tanulmányok lektorálása, a kéziratok nyomdai előkészítése. A kiadvány elkészítésében az MTA Közgazdaságtudományi Intézet részéről szerzőként Vince Péter és Valentiny Pál vett részt valamint Bálint Éva, aki a válogatott szakbibliográfiát készítette. A kiadvánnyal összefüggő ügyeket az MTA KTI-nél Kis Judit intézi. A kötet további szerzői Gálik Mihály, Kiss Ferenc, Kiss Károly Miklós, Kovács András, Lőrincz László, Nagy Csongor István és Nagy Péter. Az olvasószervezésért és korrektúráért Patkós Anna, a tipográfiáért, fedéltervért, tördelésért Környei Anikó és Szalai Éva felel. A nyomdai munkálatokat a Dürer Nyomda Kft fogja végezni. Erre a munkafázisra várhatóan január-február folyamán fog sor kerülni, amihez a mellékelt szerződés alapján a Program keretében előleg kifizetését kérvényezzük.

- 2. Részletesen ismertesse és értékelje a Program eredményeit!**

- szakmailag / tudományos szempontból

A Program keretében előállított kiadvány a tervezett szakmai és tudományos célokat elérte. A kiadvány elméleti és empirikus megközelítésű policy-orientált írásokat közöl. Szerkezete négyes tagolást követ. Az első részben a verseny- és ágazati szabályozás egyes alapkérdéseinek tárgyalására kerül sor, részletes, egyben átfogó jellegű írásokkal. A

¹ Amennyiben a szakmai beszámoló a Program valamely fázisában született részeredmény(ek) bemutatására szolgál, a beszámolót csak az adott részeredményre vonatkozóan kell értelemszerűen kitölteni.

második rész betekintést ad a távközlési ágazatban lezajlott liberalizálódás tovagyűrűző, más szektorokat is érintő hatásaiba. Az első és a második rész a közgazdasági és jogi elemzési eszköztár határaival, az alkalmazható módszerekkel foglalkozik. A harmadik részben a hazai és a nemzetközi piaci és szabályozási helyzet változásait követjük a hálózatos szolgáltatások területén (hírközlés, gázszolgáltatás) a liberalizáció elért szintjét, a kialakult verseny mértékét is bemutatva. A negyedik részben a további munkákhoz alapot adó szakirodalmi tájékoztatást nyújtunk. A tudományos eredmények szempontjából különösen fontosnak tartjuk azoknak a területeknek az elemzését, ahol fokozatos piacnyitás zajlik. A piaci szereplők száma a vertikumok szétbomlása következtében nő, az egyre összetettebbé váló, a versenyszabályozás elveivel közelítő ágazati szabályozások egyre több olyan jogi-közgazdasági elemzést igényelnek, amelyre a kötetben több példát is találhatunk.

- a pályázati célkitűzésekkel összefüggésben

A pályázat a kiadvány angol nyelvű megjelentetését is tartalmazta és figyelembe vette az ezzel összefüggő nemzetközi együttműködési lehetőségeket is. További fontos célkitűzés volt a verseny- és ágazati szabályozás iránt érdeklődő szakmai közegnek a létrehozása és aktivitásának megőrzése. Ennek érdekében folyamatosan működtetett, rendszeres találkozási lehetőséget biztosító szakmai műhelyt, fórumot terveztünk. Ezeknek az összefüggő céloknak a megvalósítására a pályázati kiírás, illetve a támogatási szerződés nem adott keretet, de további források keresésével igyekszünk biztosítani a hiányzó feltételeket.

- újszerűség bemutatása

Az egyetemeken az utóbbi években egyre több kurzus foglalkozik a verseny, a hálózatos ágazatok gazdaságtanával, a szabályozás jogi kérdéseivel. Az ezen a területen folyó kutatások száma némileg gyarapodott, kisebb kutató központok is alakultak. A kutatásokra azonban a szétforgácsoltság a jellemző, a jog és a közgazdaságtan lehetséges interdiszciplináris kapcsolódásait nem használják ki. A versenyjog, a versenypolitika, a piacelmélet, a szabályozás gazdaságtanának elméleti, de különösen empirikus eredményei és ezek közzététele a hazai kutatási palettáról nagyrészt hiányzik. Az elkészült kötet ezen a helyzeten szerény mértékben ugyan, de változtat. A hazai publikációk között eddig nem találhattunk a verseny- és az ágazati szabályozás témakörében áttekintést és egyes kérdésekbe való részletes betekintést is nyújtó kiadványt. Az újdonság tehát egyrészt a kötet létrejötte. A hazai publikációk nagy része ugyanakkor vagy jogi vagy csak közgazdasági aspektusból vizsgálja a verseny- és ágazati szabályozás kérdéseit. Ebből a szempontból újdonságnak számít, hogy a kötet tanulmányai mindkét elemzési eszköztár használatára példát szolgáltatnak. A kötetnek a hálózatos szolgáltatások hazai szabályozási és piaci helyzetével foglalkozó, összehasonlításokra is alkalmas részét szintén újdonság az itthoni publikációk sorában.

- a továbbfejlesztés lehetőségei (pl. Program kiterjesztése, további kutatás, módosítás szükségessége)

A Program továbbfejlesztésének elsődleges lehetősége az eredeti pályázati célok megvalósítása, azaz a magyar mellett az angol nyelvű megjelenés és a szakmai fórum (műhely) létrehozása. A kiadvány akkor tartható fenn, ha sikerül egyidejűleg és folyamatosan biztosítani a kötetek előállításának költségeit, valamint a benne szereplő írások nagyobb hányadánál az írások megszületésének kutatási projekteken való finanszírozását. További fontos feltétel a verseny- és ágazati szabályozás iránt érdeklődő szakmai közegnek a létrehozása és aktivitásának megőrzése. Ennek érdekében folyamatosan működtetett, rendszeres találkozási lehetőséget biztosító, szakmai műhelyt, fórumot kellene létrehozni. A fórum az év során kétszer három hónapon keresztül (március-május, szeptember-november)

átlagosan kétheti alkalommal biztosítana lehetőséget a kiadvány látókörébe tartozó témák megvitatására. A fórum nyitott, interdiszciplináris jellegű (elsősorban jog és közgazdaságtan), amelyen a tudományos kutatók, a gazdasági jog területén aktív jogászok (pl. bírók, ügyvédek), a kormányzat, államigazgatás és hatóságok, a termelők és szolgáltatók valamint a fogyasztók és szervezeteik részvételére számítanánk. A három hónapra előre kialakított tematikájú találkozókra a felkért előadók témáihoz kapcsolódó beszélgetéseket, a kiadványba szánt tanulmányok publikálás előtti megvitatását terveznénk.

- az eredmények hasznosításának lehetőségei

A kiadványt a kötet néhány tanulmányára épülő előadásokból álló konferencián szeretnénk bemutatni. Ezzel egyidejűleg kerülne sor az MTA KTI és a GVH honlapján való megjelenésre is. A kiadvány iránti érdeklődést az államigazgatás, a verseny- és ágazati szabályozó hatóságok, a bírói kar versenyjogi, szabályozási kérdésekben eljáró tagjai, az ezzel a témával foglalkozó felsőoktatási intézmények, a tanácsadó cégek, a fogyasztói szervezetek és a szabályozások, versenyhatósági eljárások által különösen érintett vállalkozások részéről várjuk. Érzékelhető az is, hogy az államigazgatási, szabályozási feladatok megoldása során egyre nagyobb igény jelentkezik a közgazdasági megalapozottságú döntések iránt. Angol nyelvű megjelentetése azt az űrt töltené ki, amely a verseny és a szabályozás kutatásában elsősorban az Európai Unió nemrég, illetve frissen csatlakozott országaiban tapasztalható. A kiadvány és a köréje szerveződő hazai kutatások alapot adnak Uniós pályázatokon való részvételre, lehetővé téve többek között egy, a kiadványban rendszeresen publikáló külföldi kutatói hálózattal való együttműködés kialakítását is.

3. **Sorolja fel és mellékelten csatolja a Programmal (annak eredményeivel) összefüggésben született tanulmányokat, kiadványokat, publikációkat, előadásokat stb.! A Program végrehajtása mennyiben segítette a Programban résztvevők tudományos előmenetelét?**

A Verseny és Szabályozás 2008 című kötetben a következő tanulmányok készültek el:

Áttekintés

Kovács András: Mitől szabályozó egy hatóság?

Kiss Ferenc: Belső gazdaságosságok a termelési folyamatban

Betekintés

Gálik Mihály: A magyar médiapiacok koncentrálttsága és a médiakoncentráció ágazati szabályozása

Nagy Csongor István: Jelentős piaci erő szabályozása az energia ágazatban

Lőrincz László - Nagy Péter: Az áttérési költségek hatása a versenyre a távközlési piacokon

Kiss Ferenc: A vállalati termelékenység elemzése vállalkozási összehasonlítás és dekompozíció segítségével

Körbetekintés

Valentiny Pál: A liberalizálódás foka

Kiss Károly Miklós: A távközlési szektor szabályozása

Vince Péter: Modellváltás a földgázellátásban

Kitekintés

Bálint Éva: Válogatott hazai és külföldi bibliográfia 2007 – 2008

A Program végrehajtása a résztvevők tudományos előmenetelét különbözőképp érintette. Egyes tanulmányok már folyó kutatások eredményeinek publikálását jelentették, más esetekben a kiadvány készítése érdekében születtek meg a publikációk. A kötet összeállítása így a publikációs lehetőség általában vett bővülésén kívül új kutatások elindítását is eredményezte. A tudományos előmenetel szempontjából értékes volt az a lehetőség is, hogy a készülő írások egyes esetekben beilleszkedtek a fiatal kutatók PhD tanulmányaiba és az azzal összefüggő publikációs tevékenységbe.

4. Mutassa be, a Program megvalósítása mennyiben felel meg az eredeti munkatervnek (ütemezés, eredmények, esetleges eltérések indokai, különös tekintettel a támogatási szerződés módosítása nélkül végrehajtottakra)!

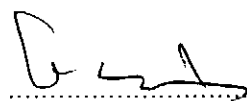
A pályázatot 2008. februárjában adtuk be. Az akkor megfogalmazott munkatervben a kiadvány megjelenését 2007. negyedik negyedévre terveztük. A támogatás jóváhagyására május végén, a támogatási szerződés megkötésére augusztusban került sor. Igyekeztünk a kiadvány előkészítésében előrehaladni, de a munka jelentősebb mértékben csak szeptemberben indulhatott el. Három hónap alatt a tanulmányok lektorált változatát sikerült elkészíteni, a nyomdai munkálatokra január-februárban kerülhet sor.

5. Amennyiben rendelkezésre áll, csatolja a Program résztvevői / célcsoportja által készített értékelést!

Nincs ilyen

Kelt: Budapest, 2008. december 16.

.....
Szakmai felelős aláírása

.....
Kedvezményezett (képviselőjének
cégszerű) aláírása

